

[Glistrup]

ville bevogte alt og alle og lader det brede sig fra Europas hjerte nede fra Bonn ud i alle det europæiske legemes forskellige legemsdele. Det er noget, som absolut kun kan beskrives for nulevende ved at bruge de nævnte udtryk, sådan at man kan se, hvad det er for en fare, vi er ude for.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Hr. Wilhjelm spurgte, om jeg tog afstand fra statslige terrorhandlinger. Svaret er: ja. Hvis hr. Wilhjelm engang imellem læste historie og politisk litteratur, vidste han, at det var et fuldstændig overflødigt spørgsmål at stille. Det har mit parti altid gjort. Vores bestræbelser er altid gået ud på, selv om man ikke kan afskaffe krig, så i hvert fald at afskaffe noget af det umenneskelige, og det må være en bestræbelse.

Så sagde hr. Wilhjelm, at man skulle ikke tale fuldstændig ukritisk om det vesttyske demokrati. Det kan hr. Wilhjelm i hvert tilfælde ikke beskyldes mig for, men jeg har understreget, at der gøres alvorlige og hæderlige forsøg på at gøre den vesttyske stat til en virkelig gennemført demokratisk stat. Det var vist mig, der først nævnte, i hvert fald nævnte jeg det i mit første indlæg, ordet »berufsverbot« og sagde, at det er jo en del af den baggrund, der skaber terrorister, dette at man ikke har det åbne samfund, og jeg nævnte, at der var 1 million tyskere, der har været igennem den undersøgelse. Jeg tror ikke, at jeg i øvrigt behøver at tage afstand fra berufsverbot, det har jeg gjort andre steder så tit og så kraftigt, som det vist kan gøres. Men jeg må nok sige, at der var grund til klaring. Baader-Meinhof-gruppen, en organiseret terrorbevægelse, hører altså også til de bevægelser, som hr. Wilhjelm tager afstand fra. Det er ikke en individuel terrorbevægelse. Jeg kan kun anbefale, at man læser den bog, jeg nævnte før, som er kommet på et dansk forlag. Den viser tydeligt, at det er et forsøg på at opbygge en organiseret ideologi på terrorbaggrund.

Justitsministeren (Erling Jensen):

Hr. Glistrup var så elskværdig i sit indlæg at nævne mine fire hovedargumenter for at gå imod hr. Glistrups lovforslag og oven i

købet understrege, at han fandt, de havde en meget betydelig vægt.

Han pegede på spørgsmålet om den manglende prævention i forslaget, altså dette, at det ikke kommer til at nytte. Han pegede på, at det kunne medvirke til en øget brutalisering af vort samfund. Han pegede på, at det godt kunne vanskeliggøre sammenholdet inden for landets grænser omkring bekæmpelsen af terrorismen og samarbejdet internationalt for bekæmpelsen af terrorismen, og han anerkendte, at det var udtryk for manglende respekt for menneskeliv at tage andres liv.

Det supplerede hr. Glistrup så med nogle personlige betragtninger om, at disse principper trods alt i denne situation med det kendskab, han mente at have til forholdene, kunne sættes ud af kraft, ikke havde gyldighed i den konkrete situation. Her er jeg ikke enig med hr. Glistrup. Deri er, så vidt jeg har kunnet skønne, bogstavelig talt ingen i dette folketing, i hvert fald ingen, der har udtrykt sig i dag, enig med hr. Glistrup, og jeg anser det for en meget nyttig afslutning på denne debat at være i stand til at konstatere det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Bekæmpelse af terrorisme).

(Lovforslag nr. L 100. Fremsat 18/11 77).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Ole Espersen (S):

[Ole Espersen]

Vores ordfører er forhindret i at være til stede, så jeg skal gøre rede for socialdemokratiets syn på lovforslaget.

Det skal gøre det muligt for Danmark at ratificere den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme. Når lovændringer er nødvendige, er det bl. a., fordi konventionen forpligter til at inddrage nye handlinger inden for de områder, hvor der skal ske udlevering til strafforfølgning i andre lande. Disse handlinger, der inddrages, er strafbare efter den gældende straffelov i Danmark allerede, så derfor behøver vi ikke nogen ændringer i straffeloven, for så vidt angår selve handlingernes karakter.

Derimod er det således, at konventionen forpligter os til enten at udlevere folk, der er sigtet eller tiltalt for disse handlinger, eller til selv at straffe dem. Da man fra dansk side ønsker at tage forbehold over for en udleveringsforpligtelse i tilfælde, hvor det drejer sig om politiske lovovertrædelser, opstår der altså en forpligtelse for os selv til at sørge for afstraffelse, også selv om handlingen eller personen ingen som helst tilknytning har til Danmark. Det kan man ikke efter den gældende lovgivning. Derfor er det nødvendigt at gøre danske domstole og danske myndigheder kompetente til at foretage afstraffelser, og derfor er det nødvendigt at foretage den ændring i straffelovens § 8, som foreslås.

Socialdemokratiet har med tilfredshed bemærket sig, at regeringen ønsker at tage et forbehold over for udlevering i tilfælde af politiske lovovertrædelser. Vi gør det, fordi vi mener, at det er nødvendigt at bevare retten for landet til i helt specielle situationer, som givetvis vil være overordentlig sjældent forekommende, hvis de overhovedet forekommer, selv at bestemme, hvorvidt en udlevering bør ske eller ej. Denne nationale selvbestemmelsesret mener vi at vi af humanitære grunde bør bevare. Det er baggrunden for, at den socialdemokratiske gruppe kan tilslutte sig forslaget til lovændring og konventionens ratifikation med det forbehold, som regeringen giver udtryk for at man vil tage. Det drejer sig her i virkeligheden om en effektivisering af retsstaten. Man kan også sige en effektivisering af den internationale retsstat. Det drejer sig ikke om et greb i middelalderens skraldespand af barbariske straffemetoder, men om at effektivisere retsstaten.

Derfor vil vi meget anbefale, at dette lovforslag vedtages.

Glistrup (FP):

Størsteparten af bemærkningerne til lovforslaget beskæftiger sig med de 4 traktater, som er indgået på dette område i de senere år. Nu kan man selvfølgelig begynde at føle en vis frygt for, at de mange internationale organisationer og de mange overflødige nationale organisationer, vi har, ligefrem skal benytte terroristbølgen til hver for sig at gramse til sig: her skal vi lave en traktat om ditten, og her skal vi lave en traktat om daten, for så er det, ligesom vi udfylder en fornuftig funktion. Med det ene forbehold vil jeg sige, at fremskridtspartiet i allerhøjeste grad bakker op bag ved, at man ad traktatvejen forsøger internationalt at bekæmpe terrorismen.

Vi tager kraftigt afstand fra, at hr. Wilhelm i aftes i fjernsynet misbrugte sit kritiker-talent til at begynde at rakke ned på, at landene skal hjælpe hinanden med f. eks. at foretage ransagninger og eftersøgninger, når den terrorisme, der går på tværs af landegrænserne, kommer til at udfolde sig. Vi vil afgjort bakke de i bemærkningerne omtalte traktater op.

Når vi så vender os til selve lovforslagets tekst, angår det altså det tilfælde, hvor der er begået en terroristhandling uden for Danmark, men hvor den, der har begået handlingen, bliver anholdt i Danmark. Det antog hr. Ole Espersen var noget, der sjældent ville forekomme. Jeg er bange for, at med internationaliseringen af terrorismen er det noget, der forholdsvis ofte vil forekomme, og vi kan vel i hvert tilfælde være enige om, at den risiko kan komme til at foreligge, og derfor er det rigtigt af regeringen at tage op til behandling i folketinget, hvad vi skal gøre, når vi har sådan en fange.

Jeg tror, at vi alle sammen her i folketinget sådan nogenlunde kan være enige om, at i langt de fleste af de tilfælde, vi kan forestille os, vil det være lykkeligt for Danmark, hvis vi kan udlevere den pågældende til retsforfølgning i et andet land. Hvis f. eks. Luft-hansaen i oktober måned ikke var landet i Mogadiscio, men i stedet i Billund eller et andet sted i Danmark, så ville det ganske givet være lykkeligst for Danmark at udleve-

[Glistrup]

re den terrorist, der over fremmed stats luft- rum havde dræbt luftpiloten Jürgen Schumann, til Vesttyskland til videre strafforføl- gning dér. Det må så afgjort være den prakti- ske hovedregel, men der vil jo forekomme situationer, hvor der ikke er andre, der vil have terroristen, som vi har fanget her i Dan- mark, og det må vi i allerhøjeste grad betæn- ke. Det er skam ikke noget, man må regne med, at lande ligefrem står i kø for at få lov til at få udleveret terrorister. Der er skam ikke nogen fornøjelse ved at have terrorister siddende i sine fængsler. I den situation, at man ikke vil have den pågældende andre steder, skal Danmark så bare løslade ham?

Der er også den situation, hvor der er an- dre, der vil have ham, men de kan tænkes at ville anvende en fuldstændig overdreven straf. Vi har eksemplet fra i aftes med den politiske fange, der flygtede, hvilket bevirke- de, at en flyvemaskine, der måske skulle fly- ve fra Leningrad til Riga, fik sig en tur over Rønne lufthavn. Man kunne tænke sig, at det ville føre til, at vedkommende skulle re- turneres for at blive henrettet. Det ville bestemt ikke falde i fremskridtspartiets smag. Men man kunne da også godt tænke sig den anden mulighed, at det land, der vil have terroristen udleveret, er et land sådan med Algerstatus, der ligefrem vil tildele ham en Muhammedpris eller på anden måde forgyl- de ham i taknemmelighed over, at han er terrorist, og derefter lade ham fortsætte med sine terrorhandlinger rundt omkring. De eksempler, som jeg har nævnt her, illustrerer vist aldeles tydeligt, at vi ikke kan skubbe dette problem fra os ved bare monomant at sige: vi vil i alle tilfælde bare udlevere den pågældende terrorist, som har begået sine handlinger andetsteds, og som nu bliver taget til fange i Danmark. Der er, når man tænker det igennem, en lang række tilfælde, hvoraf jeg her har beskrevet tre typiske, hvor en ud- levering ikke kan være det rigtige, måske ike engang mulig, og hvor det derfor er nød- vendigt at have en strafjurisdiktionsregel som den, regeringen foreslår indført som nr. 8 i straffelovens § 8, stk. 1. Derfor støtter frem- skridtspartiet det fremsatte lovforslag.

Kofoed (V):

Da mit partis ordfører desværre ikke kan være i salen på dette tidspunkt, vil jeg på

venstres vegne komme med nogle kommenta- rer vedrørende det lovforslag, som regerin- gen her har fremsat.

Jeg kan sige, at vi hilser med tilfredshed, at regeringen har fulgt Europarådets henstil- ling om at tage konventionen alvorligt, såle- des at man kan få i hvert fald ét middel til at deltage i bekæmpelsen af den terrorisme, som desværre har været næsten dagligdags i det sidste år.

Europarådets initiativ har sit udspring i den terroristvirksomhed, der har været i Eu- ropa i den sidste halve snes år, og denne konvention omhandler de 17 Europarådslan- de plus de 3 nyankomne. Det vil sige, at de artikler, der foreslås i konventionen, er for- pligtelser for disse lande. Det fører mig hen til at sige til hr. Glistrup, at det eksempel, han brugte vedrørende den maskine, der kom fra Riga og landede i Rønne, eller hvor den var landet, ikke er rigtigt i den forbin- delse. For vores forpligtelser gennem kon- ventionen kan dette eksempel ikke komme ind under. Vi er ikke forpligtet til efter kon- ventionen at have nogen udleveringsaftale med det land, som hr. Glistrup nævnte ifølge denne konvention. Det, der er problemet, er, at konventionen omhandler de 17 plus de 3 lande, og det er altså inden for disse 3 lande, man skal finde ud af, hvordan man kan få udleveringerne, og hvordan man kan deltage i eftersøgningen og eftersporingen af terrori- sterne.

Jeg synes, det er dér, problemerne ligger. Problemerne ligger i, i hvor vidt et omfang udlevering skal ske. Skal vi udlevere? Der kan selvfølgelig stilles nogle spørgsmål op. Hvis f. eks. der i et land er dødsstraf, og vi i dette land er imod dødsstraf, skal man i så tilfælde udlevere? Man kan stille det princi- pielle spørgsmål op, om det kan være rigtigt. På den anden side kan man hævde, at hvis en terrorist kommer fra et land, hvor man har dødsstraf, må denne terrorist have gjort sig klart, at der efter dette lands straffelov er dødsstraf for visse ting.

Derfor er det måske ikke den danske lov- givning, der har til opgave at beskytte et an- det lands borgere. Vi kan vel heller ikke for- vente, at et andet lands lovgivning vil beskyt- te vort lands borgere. Så man kan måske stil- le det spørgsmål vedrørende udleveringsafta- ler, om ikke der vil være mere sikkerhed for vort lands borgere, hvis vi går ind for en ud-

[Koføed]

leveringsaftale. Dermed har vi altid krav på, at en dansk statsborger udleveres til dette land og altid dømmes efter dette lands straffelov.

Derfor skal konklusionen på mit indlæg være, at vi er godt tilfreds med, at Europa-konventionen kommer til behandling i folketinget, men vi er lidt skeptiske over for regeringens forbehold. Vi mener på den anden side, det er rigtigst, at vi drøfter dette nærmere under udvalgsarbejdet, hvor vi kan se både de politiske og de juridiske konsekvenser vedrørende det forbehold, regeringen har taget, men på nuværende tidspunkt er vi ikke særlig tilfreds med det. Vi vil dog se på det under den kommende udvalgsbehandling.

Annelise Gotfredsen (KF):

Som led i bekæmpelsen af den alvorlige terrorisme har Danmark undertegnet den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme, og regeringen har nu fremsat dette lovforslag, der ganske rigtig, som den danske udleveringslov er udformet, er en forudsætning for, at vi kan ratificere konventionen.

Det er givet, at konventionen landene imellem om udlevering og retsforfølgning af gerningsmændene til terrorhandlinger er en væsentlig og uomgængelig nødvendighed for at komme disse handlinger til livs. Vi må derfor acceptere, at de nødvendige ændringer af dansk lovgivning finder sted, således at ratifikation kan gives.

Vi finder det også rigtigst, at Danmark får denne beføjelse til at strafforfølge terroristhandlinger, som tidligere har været uden for dansk retsplejes område. Jeg skal ikke prøve at komme med eksempler. De faktiske begivenheder har desværre vist sig langt at overgå, hvad man i fantasien kan udtænke.

Regeringen begrunder straffelovsændringen med, at man agter at tage forbehold over for udleveringsbestemmelsen i konventionens artikel 1. Jeg er ligesom tidligere ordfører lidt tvivlende over for dette forbehold. Nu er der imidlertid stadig mulighed for at udlevere, selv om man har taget forbeholdet.

Jeg følger, at problemerne om disse ting er meget store og må gøres til genstand for en nøje udvalgsdrøftelse om, hvorledes disse regler tænkes praktiseret, men vi er som sagt skeptiske over for forbeholdet.

Vi ønsker imidlertid ikke, at ratificeringen af konventionen skal sinkes, og er derfor positive over for den foreslåede ændring af den danske straffelov.

Mimi Jakobsen (CD):

Centrum-demokraterne kan med tilfredshed konstatere, at det gennem Europarådet er lykkedes at etablere et samarbejde mellem en lang række lande med forskellige retssystemer om ensartede udleveringsregler for terrorister. Enhver må erkende, at den uhyggelige udvikling i politisk betonedede terroraktioner gør det påkrævet, at demokratiske stater går sammen for at bekæmpe sådanne umenneskelige og afskyelige metoder.

Som følge af vor positive holdning til konventionen er vi fra CDs side indstillet på at støtte de ændringer i dansk lovgivning, som er nødvendige for at indgå i dette samarbejde, men vi er også meget betænkelige ved det generelle forbehold, som den danske regering ønsker at tage med hensyn til udlevering. Vi er ikke uenige i, at en konkret vurdering af den enkelte sag kan være ønskværdig, men vi finder, at det er af så afgørende betydning, at der kan etableres en fælles holdning, at man bør opgive forbeholdet og på en anden måde søge dette hensyn tilgodeset.

Hvorledes man i givet fald kan skabe mulighed for en vurdering, ved jeg ikke, men jeg vil gerne spørge ministeren, hvorledes dette ellers vil kunne opnås, og endvidere vil jeg bede ministeren præcisere ved et tænkt eksempel, i hvilke tilfælde man kunne ønske sig ikke at foretage udlevering.

Ifølge konventionen forpligter et land, der nægter udlevering, sig til at indlede strafforfølgning. Uden at jeg skal karakterisere sikkerhedssystemerne i danske fængsler, vil jeg gerne spørge ministeren, om ministeren finder det ønskværdigt, at Danmark under en strafforfølgning skal opbevare terrorister med den fare, der dermed opstår for, at Danmark kan blive et mål for nye terroraktioner. Det er for CD af altafgørende betydning, at Danmark ikke på nogen måde kan betragtes som et attraktivt mål for terroristvirksomhed, derfor også vor modstand mod det generelle forbehold.

Selv om vi således er tilfredse med Europarådskonventionen og betragter den som et vigtigt skridt på vejen til effektiv bekæmpelse

[Mimi Jakobsen]

af terrorisme, kunne vi fra CDs side ønske, at man går videre endnu. En sådan udvidelse af samarbejdet må imidlertid nok søges gennemført i et andet og snævrere forum, nemlig mellem EF-landene, der kan udvise større ensartethed i lovgivningen.

Som følge heraf kunne jeg ønske mig, at ministeren kort redegjorde for, hvilke initiativer regeringen påtænker på dette område, og såfremt man ikke har planer om initiativer, vil jeg bede om ministerens umiddelbare indstilling til et forslag om oprettelse af et EF-korps til terroristbekæmpelse. Som det vil være bekendt, eksisterer der under NATO et mobilt brandkorps. Kunne ministeren tænke sig noget lignende oprettet med enheder fra EF-landene?

Forslaget har efter vor mening flere fordele. Dels ville man kunne anvende ressourcerne mere rationelt, dels ville et fælles korps give mulighed for at udnytte det bedst tænkelige materiel og mandskab, og endelig ville der derved skabes en klar og effektiv procedure ved terroraktioner, hvor flere EF-lande er involveret. Jeg vil i den forbindelse gerne understrege, at et sådant korps, uanset hvor det måtte operere, naturligvis vil stå under den pågældende regerings fulde kontrol og ansvar.

Endelig vil jeg på ny rejse spørgsmålet om sikring af de danske lufthavne, ikke mindst de danske indenrigslufthavne, hvor sikkerhedskontrollen synes at være minimal, og jeg vil til slut spørge ministeren, om regeringen påtænker at udvide sikkerhedskontrollen i disse lufthavne.

Ebba Strange (SF):

Under debatten af det foregående lovforslag blev Vesttyskland nævnt adskillige gange, og den europæiske konvention, vi står med her, og som er baggrunden for det foreliggende lovforslag, er da også tydeligt inspireret af de handlinger, der er foregået i Vesttyskland. Det var også klart i den foregående debat, at vi i meget høj grad trænger til en præcis beskrivelse af, hvad terrorisme egentlig er for noget.

Derfor vil jeg godt sige om det foreliggende lovforslag, at i modsætning til de tre tidligere ordførere er socialistisk folkeparti tilfreds med, at regeringen tager forbehold over for artikel 1 i konventionen.

Når det så er sagt, vil jeg godt benytte lejligheden til i øvrigt at se lidt på, hvad det er, denne konvention indeholder.

Det er også blevet sagt, at vi tidligere fra Danmarks side har tilsluttet os andre konventioner, som havde nogle meget præcise formuleringer, nogle meget præcise beskrivelser af, hvad det var, vi var imod, kapring af luftfartøjer, sabotage mod luftfartøjer osv. På samme måde er de handlinger, der er beskrevet i artikel 1 i det foreliggende konventionsforslag, også forholdtvis præcise. Men går vi videre i konventionsforslaget, kommer vi til nogle formuleringer, der gør, at vi i socialistisk folkeparti er meget skeptiske over for Danmarks tilslutning til denne konvention.

I artikel 2 er omtalt andre grove volds handlinger end dem i artikel 1, som er rettet mod en persons liv, fysiske integritet eller frihed, men der er ingen beskrivelse af, hvad de grove voldshandlinger f. eks. kan være.

I artikel 13, der er den artikel, der skal tages i anvendelse, hvis man forbeholder sig udleveringen og i stedet forpligter sig til selv at indlede strafforfølgning, står der i stk. 1, nr. c, at den danske stat skal være opmærksom på, om grusomme eller afskyelige midler har været taget i brug ved forbrydelsens udførelse, men der er ingen definition af, hvad disse afskyelige og grusomme midler kan være.

Nu ved jeg godt, at justitsministeren vil synes, at jeg maler fanden på væggen, når jeg begynder at trække hele den økonomiske krise i Vesteuropa ind i denne diskussion, men der er ingen tvivl om, at situationen i staterne er tilspidset, og at det bl. a. skyldes, at vi er i en krisesituation både i Danmark og i andre vesteuropæiske lande. Vi har set herhjemme, at kampen mellem arbejderne på den ene side og statsapparatet på den anden side er tilspidset. Vi læser om det dagligt, og vi har i øjeblikket en sag verserende mod BT-Klubbens medlemmer, en sag, der er rejst af folketinget.

Konventionen drejer sig om udlevering. Udlevering er et middel til at komme af med uønskede personer. Danmark og Vesttyskland har selv anmodet fremmedarbejdere om at komme hertil og udføre det dårligst betalte og fysisk mest anstrengende arbejde, vi har. Disse menneskers retsbeskyttelse er i forvejen ringe, det har vi set på det sidste. Med vedtagelse af den konvention, vi står med her, vil

[Ebba Strange]

disse menneskers usikkerhed blive endnu større, end den er i dag. Når jeg siger dette med så megen styrke, er det, fordi jeg gerne vil benytte lejligheden til at citere fra den årlige indberetning fra det tyske hemmelige politi fra 1971, hvori der står:

»Den agitation, som drives af venstreekstremistiske grupper af udlændinge – hovedsagelig tyrkiske, italienske, spanske og græske organisationer – og som er rettet imod arbejdsforholdene i den tyske republik og imod de tyske arbejdsgivere . . . har til hensigt at benytte dårlige boligforhold og dårlig behandling og tilpasning af gæstearbejderne til at etablere en klassekampsituation.«

Med så vage formuleringer, som vi har i de artikler, jeg har nævnt – jeg kan desværre ikke give ikke give flere eksempler, det tillader tiden ikke – vil disse mennesker gå i en bestandig usikkerhed, f. eks. hvis de deltager i en kollektiv arbejdskampsituation på arbejdspladsen, eller hvis de tilslutter sig nogle af de organisationer, der er oprettet for at varetage gæstearbejdernes vilkår her i landet. Derfor mener jeg, at vi skal være meget forsigtige, og vi er fra SFs side som sagt meget skeptiske over for at tilslutte os denne konvention. Vi vil i hvert fald, inden vi anbefaler regeringen at gøre det, have nogle meget, meget mere præcise eksempler på, hvad de ord betyder, der står ikke alene i de artikler, jeg har nævnt, men også i andre artikler, som vi kan vende tilbage til i udvalget.

Tove Jørgensen (DKP):

Jeg kan ikke som hr. Ole Espersen svinge mig op til at betegne denne lovændring som en effektivisering af den internationale retsstat. Jeg tror nok, at hr. Glistrup var mere inde på, hvad det hele drejer sig om, netop det, at man inden for en gruppe stater, der i øvrigt er politisk enige, bliver enige om, hvordan man kan udlevere eller retsforfølge inden for de forskellige områder, men ikke om en virkelig effektivisering af kampen imod f. eks. sådan noget som de internationale flykapringer.

Jeg betragter dette lovforslag som et forsøg på både at blæse og have mel i munden på én gang. Det er sådan, at det forbehold over for artikel 1, som regeringen hævder, man vil tage ved ratifikationen af den europæiske konvention om bekæmpelse af terro-

risme, er efter DKPs mening ikke tilstrækkeligt til sikring imod politisk misbrug som følge af den lovændring, der foreslås her.

Ifølge artikel 8 i konventionen skal de kontraherende parter i den europæiske konvention yde hinanden størst mulig gensidig bistand i straffesager i forbindelse med strafretsfølgning vedrørende de i artikel 1 og 2 nævnte forbrydelser. Man skal ganske vist følge sin egen lovgivning, men det må ikke nægtes under henvisning til, at det drejer sig om en politisk forbrydelse eller en forbrydelse, der har forbindelse med en politisk forbrydelse, eller en forbrydelse, der har politiske motiver.

Der er forbehold med henblik på forfølgelse på grund af race, religion, nationalitet eller politisk overbevisning, men konventionen griber direkte ind i konventionsstaternes behandling af sager om udlevering eller retsretsfølgning, idet der efter konventionens artikel 7 ligger en forpligtelse til at indlede strafretsfølgning. Og så er det unægtelig, det bliver interessant, for hvem er det, der afgør, hvornår der er tale om handlinger, der ikke skal betragtes som politiske forbrydelser? Er det den stat, der forlanger udlevering eller retsretsfølgning, eller er det de danske domstole? Realiteten vil blive, at det er justitsministeren, altså en politisk og ikke en juridisk myndighed, der skal afgøre dette spørgsmål. Det vil gøre en udlevering eller en retsretsfølgning afhængig af de til enhver tid værende politiske konjunkturer og magtforhold, og det mener vi ikke er en tilstrækkelig betryggelse af retssikkerheden.

Samtidig giver disse forbehold, der kan tages, mulighed for at fravige udlevering, hvor der reelt er tale om handlinger efter artikel 1, f. eks. i forbindelse med flykapringer. Dermed rummer forslaget ikke engang mulighed for som forebyggende middel at forhindre flykapringer som politisk virkemiddel i international sammenhæng. For at opnå en sådan forebyggende virkning må der nødvendigvis være tale om ubetingede aftaler om udlevering i forbindelse med flykapringer, ellers kan vi ikke forvente at komme fænomenet til livs.

Vi kan altså ikke give vor støtte til dette lovforslag, netop fordi det i nogle henseender går alt for vidt og i andre henseender slet ikke er tilstrækkeligt. Det hænger til dels sammen med selve konventionen, som vi i

[Tove Jørgensen]

DKP er særdeles betænkelige ved. Det gælder både artikel 2, artikel 5, artikel 7, artikel 8 og artikel 13. Vi mener ikke, at der her kun er tale om en effektivisering af retsstaten, men derimod om en mulighed for international forfølgelse af politiske modstandere i bredere sammenhæng.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Lovforslaget i sig selv er ikke meget omfattende. Grunden til, at det fremsættes, er, at regeringen vil sikre, at Danmark deltager i bekæmpelsen af terrorisme, altså i de internationale bestræbelser, som nu sker på europæisk grund.

Jeg er tilhænger af, at vi bliver sat i stand til at deltage i et sådant internationalt samarbejde, og jeg skal derfor meddele, at jeg er positivt indstillet over for forhandlingen omkring lovændringen. Men jeg må samtidig understrege det, som tidligere ordførere har været inde på, at vi må være ganske klar over, hvad det er, vi går med til i anledning af den europæiske konvention. Jeg går ud fra som en helt selvfølgelig ting, at retsudvalget nu nøje gennemgår den europæiske konvention og ser, hvad vi forpligter os til dér, før vi tager dette lovforslag ned til anden behandling i salen.

Jeg er tilfreds med, at regeringen er inde på at tage forbehold, men jeg vil gerne være sikker på, at regeringen har taget forbehold i tilstrækkeligt omfang, og at vi ikke gennem vedtagelse af dette lovforslag og gennem det, der står i bemærkningerne – vedtagelsen af dette lovforslag er jo betingelsen for, at Danmark kan ratificere konventionen – har bundet os til noget, som vi ikke ønsker skal ske.

Der kunne naturligvis pilles mange forskellige artikler ud, der kunne gennemgås mange forskellige enkeltheder i disse artikler, men jeg føler, at det er rigtigst, at dette arbejde sker i udvalget. Jeg kan sige, at selve hovedbestræbelsen, at Danmark skal være deltager i bekæmpelsen af den internationale terrorisme, er vi tilhængere af.

Jens Møller (KrF):

Jeg kan nøjes med at henvise til hr. Glistrups udmærkede og klare gennemgang heroppefra for lidt siden og sige, at kristeligt folkeparti ud fra de samme begrundelser til-

slutter sig forslaget og vil medvirke til en hurtig gennemførelse.

Ib Christensen (DR):

Retsforbundet kan give tilslutning til ministerens forslag. Det er jo et alvorligt problem, hvor alle bestræbelser må gøres for at stoppe flykapringer og lignende terrorhandlinger.

Der har været nogen debat både før og i dag omkring udleveringsproblemet. Sagen er jo den, at det, som nogle lande betragter som frihedskæmpere, betragter andre som terrorister. Jeg mener, at det, der angives i lovforslaget og fremsættelsestalen, ud fra en dansk betragtning er betryggende, nemlig den snævre danske fortolkning af begrebet politisk forbrydelse og ikke mindst forpligtelsen til retsforfølgning under alle omstændigheder.

Jeg vil godt stille ministeren det spørgsmål, om det, at Danmark og andre lande tager dette udleveringsforbehold, kan befrygtes at ville svække konventionens faktiske effekt. Hermed tænker jeg på lande som Algeriet, Libyen og andre lande, der har andre begreber og synspunkter med hensyn til, hvad der er terrorister, og hvad der er frihedskæmpere. Det kunne jeg godt lide at få ministerens vurdering af. Jeg har ikke set det noget sted i fremsættelsestalen, men det kunne være ret interessant at få det oplyst.

Wilhelm (VS):

Dette forslag er i virkeligheden en vedtagelse af Europarådets konvention, selv om det formelt kun er denne lille følgeændring på straffelovsområdet herhjemme.

Konventionen ville, uden det forbehold regeringen har taget, betyde en total afskaffelse af det, der hedder politisk forbrydelse som begreb. Der opremses i artikel 1 alt, hvad man overhovedet kan finde på og har haft erfaringsmæssigt kendskab til, som hidtil er blevet karakteriseret som politisk forbrydelse. Og så står der, at det må man ikke længere kalde eller påberåbe sig som værende politisk forbrydelse. Uden forbehold ville det betyde forpligtelse til udlevering, uanset om vi efter hidtidige danske regler ville kalde det politisk forbrydelse, og uanset om modtagerlandet har dødsstraf. Altså to betingelser,

[Wilhelm]

der ellers hidtil har været hindrende for udlevering fra Danmark.

Det er derfor klart, at regeringsforbeholdet er nødvendigt, hvis ikke udleveringsreglerne skal ændres på disse to punkter, så man udleverer trods dødsstraf, og så man udleverer til trods for, at vi herhjemme bedømmer det pågældende som værende en politisk forbrydelse. På den led kan jeg sådan set godt sige, at vi har sympati for, at regeringen har taget forbeholdet, men jeg må samtidig advare mod troen på vægten af dette forbehold. Ved et nærmere gennemsyn ser det ud til at være så temmelig meget proforma.

De indskrænkninger i forbeholdets rækkevidde, som findes i artikel 13, og den definitive afgørelse, som i givet fald skal komme ved voldgiften efter artikel 10, samt dette at man nu vil sige, at vi må supplere straffeloven på nogle områder, hvor man hidtil ikke har kunnet straffe, til trods for at man altså har erkendt, at der var tale om en politisk forbrydelse, hvor man ikke ville ty til udlevering, gør, at det er meget, meget svært at finde eksempler, hvor dette forbehold ville komme i betragtning. Det viste sig jo også ved den flere gange omtalte tv-tingsdiskussion i går, at der i virkeligheden ikke var ét eneste eksempel fra tilhængersiden af dette, som ikke kører efter reglerne før konventionens ratifikation fra dansk side.

Der er et andet område, jeg gerne vil nævne, bl. a. fordi hr. Ole Espersen sagde, at det var en forudsætning for socialdemokratiets medvirken, at man havde taget dette forbehold over for de politiske lovovertrædelser. Hele artikel 8 har man ikke taget forbehold over for og har man ikke mulighed ifølge konventionen at tage forbehold over for, heller ikke når det drejer sig om politiske forbrydelser. Hvis jeg kan læse artikel 8 og bemærkningerne til den – og det må vi selvfølgelig have boret ordentligt igennem under udvalgsarbejdet – så har man dér en ubetinget forpligtelse til at yde retshjælp, det vil sige med hensyn til ransagning, afhøring og beslaglæggelse i tilfælde af, at det andet land kalder det terrorisme, selv om vi herhjemme klart ville sige, at det er, hvad vi opfatter som politisk forbrydelse.

Det er en voldsom udvidelse, og det er den, der til trods for forbeholdet over for artikel 1 gør det meget væsentligt igen at få diskuteret, hvad der ligger i ordet terrorisme.

I denne konvention er der intet gjort for at opfylde det, hr. Bernhard Baunsgaard tidligere i dag gav mig ret i var vigtigt at få præciseret, nemlig begrebet terrorisme. Der er intet gjort i den retning, vi kan så at sige lægge i det, hvad vi vil.

Jeg tror, at de fleste herhjemme, når de siger terrorisme, mener noget med gidseltagning eller gidselmord. Det er vistnok det, der hyppigst roterer i hovedet på folk, når de taler om terrorisme. Men det er jo ikke nødvendigvis den begrænsning, der ligger her, og artikel 1's udformning viser klart og tydeligt, at det er ikke den begrænsning.

Men hvad der nu ellers roterer i hovedet på folk, så er situationen den, at her bliver det ikke danske hoveder, der kommer til at bestemme, hvad de lægger i begrebet. Det er måske at male noget på væggen, men en realitet, vi er nødt til at regne med, at det nok så meget bliver Axel Springer og Franz Josef Strauss, der skal definere, hvad de lægger i begrebet terrorisme, som ifølge artikel 8 forpligter danske til at deltage i den retshjælp, den ransagning, den beslaglæggelse, den efterforskning og den afhøring, som man er forpligtet til dér uden forbehold. Hvis man bliver i tvivl om fortolkningerne, så har man artikel 10, der siger europæisk voldgift, og den er definitiv, den er inappellabel, og det er igen formodentlig ikke så meget danske forestillinger, der vil komme til at præge det.

Det er baggrunden for det, hr. Glistrup kaldte en dårlig anvendelse af kritisk talent, eller hvad det blev kaldt i aftes, påpegningen af følgerne af artikel 8.

Må jeg sige til hr. Glistrup til sidst, at jeg ikke mener han har ret i, at dette giver nogen sikkerhed imod udlevering til et land, der ikke ville retsforfølge. Der skal jo være tale om terrorisme efter artikel 1, før man kan benytte den.

Ole Espersen (S):

Hr. Wilhelm efterlyste et eksempel på konventionens og lovens praktiske betydning, når man tager forbeholdet i betragtning. Jeg beklager, at taletiden i går i tv ikke gjorde det muligt at give eksempler, men jeg vil da gerne give et her.

Hvis man tænker sig, at en lovovertrædelse af den karakter, der er nævnt i konventionens artikel 1, finder sted, f. eks. i form af en

[Ole Espersen]

gidseltagning med henblik på flugt mellem to andre lande, og hvis denne flugt har været begrundet i politiske forhold, og hvis den lovovertræder, der er tale om, senere kommer til Danmark og anholdes her, så vil der være tale om en handling, der er dækket af konventionen. Der vil være tale om, at vi i kraft af det forbehold, som regeringen vil tage, kan nægte at udlevere ham.

På denne baggrund får konventionen den praktiske betydning og forbeholdet den praktiske betydning, som hr. Wilhjelm – hvis jeg har forstået ham rigtigt – efterlyste.

Glistrup (FP):

Hr. Kofoeds fortolkning af det foreliggende lovforslag kan simpelt hen ikke være fornuftig og rigtig. Lad os tage et praktisk eksempel.

Vi har en algersk flyvemaskine, som er på vej fra Leningrad til Østberlin. Over polsk lufttrum sker der det, at én, der er flyttet fra russisk politisk fængsel, hijacker flyvemaskinen. Det kommer til kamp over polsk lufttrum, og han får måske slået et par ihjel, men det ender med, at han bliver overmandet, og maskinen nødlander derefter ude i Stampen lufthavn. Resultatet bliver altså, at den pågældende flygtning fra det russiske fængsel bliver anholdt af det bornholmske politi, og så skal vi tage stilling til, hvad vi skal gøre med ham.

Hvis hr. Kofoeds fortolkning var rigtig, sådan at det her ikke har noget at gøre med de 17 Europarådslande, så skulle vi bare løslade ham, modsat hvad der ville være tilfældet, hvis en tilsvarende handling havde noget med de andre lande at gøre. Sådan kan dansk ret ikke være, at man bare skal løslade folk i den situation.

Men så kommer der udleveringsbegæring fra Algeriet, og hvad skal vi så gøre med den? Skal vi udlevere ham til Algeriet, viden- de, at de vil behandle ham langt mildere, end vi vil finde rimeligt i Danmark? Der kommer måske i en tilsvarende sag en udleveringsbegæring fra Rusland, eller der kan i den samme sag være udleveringsbegæring fra begge lande, og Rusland vil behandle ham på en måde, som vi ikke kan godtage her i Danmark. Er det på nogen som helst måde rimeligt at sige andet, end at i disse situationer skal Danmark have adgang til at sige, at vi

retsfølger denne mand overensstemmende med danske regler for bekæmpelse af den internationale terrorisme uden at knytte det til, om det altså er et af disse 17 Europarådslande?

Men når der nu her fra denne talerstol er bragt denne fortolkningstvivil ind i billedet, så vil jeg da gerne anmelde, at vi vil stille et ændringsforslag til lovforslaget, så det kommer til at være helt tydeligt for enhver, at der skal stå: når handlingen er af den art, som nævnes i artikel 1 i den europæiske konvention.

Fru Ebba Strange var inde på, at det var uheldigt, at det var en politisk myndighed, der skulle afgøre det og ikke en domstol. Ja, men det er ikke noget med juridiske afgørelser her i kamp mod terrorismen, det er først og fremmest politiske afgørelser for dem, der må træffe afgørelserne. Det må være den minister, der er ansvarlig over for det folkevalgte ting, og ikke en eller anden tilfældig dommer, som ikke er reelt ansvarlig over for nogen som helst.

Hvad angår problemerne om hr. Wilhjelm's frygt for, at Axel Springer eller Franz Josef Strauss ville kunne komme til at dominere, hvornår der skal være danske ransagninger o. lign., så vil jeg sige: hellere ti overflødige ransagninger à la Holmslands Klitfænomenet, end at vi risikerer, at vi får nogle af disse dødsensfarlige terrorister inden for dansk område.

Wilhjelm (VS):

Jeg tror, der er noget, hr. Glistrup har misforstået. Det, der er konsekvensen af artikel 8, er ikke bare mere eller mindre latterlige, forskruede og hetzskabende ransagninger à la den i Holmslands Klit, men det er også ransagninger, afhøringer, beslaglæggelser, som beordres fra et andet land under konventionen, og som skal udføres her i landet, og som man ikke har mulighed for at sige nej til, selv om man her i landet mener, at der er tale om det, vi ikke ville udlevere for, nemlig en rent politisk forbrydelse. Det kunne f. eks. dreje sig om at lave beslaglæggelser og lave ransagninger på danske redaktioner, fordi de har været i forbindelse med, har fået informationer fra noget, som man, lad os nu bare sige for tilfældets skyld, i Vesttyskland kører en terroristsag på. Det er en voldsom

[Wilhelm]

udvidelse, og her er intet forbehold taget. Det er man, så vidt jeg kan se – vi har ikke hørt noget tale imod det endnu – ubetinget forpligtet til efter denne historie. Vi er modstandere af denne i sig selv lille følgelovgivning, fordi den er åbningen for den konvention, der åbner på alle disse områder.

Justitsministeren (Erling Jensen):

Allerførst skal jeg takke, fordi jeg mener at kunne lytte mig til, at et betydeligt flertal af partier i denne sal ønsker at gennemføre denne lovgivning. Jeg skal beklage, at nogle enkelte for nærværende er skeptiske over for forbeholdet. Jeg tror og håber, at man under udvalgsarbejdet vil konstatere, at forbeholdet er i overensstemmelse med dansk retstradition og rigtigt og nødvendigt.

Jeg skal også allerede nu, fordi jeg har kunnet mærke det på de mange spørgsmål, understrege, at jeg er helt opmærksom på, at vi ved gennemgangen af dette lovforslag får behov for at gå i ganske mange detaljer. Det gør vi meget gerne. Vi er af den opfattelse, at det er rigtigt at tilslutte sig denne konvention, og at det er rigtigt at tilslutte sig den med det forbehold, lovforslaget giver udtryk for.

Jeg skal sige til hr. Glistrup, at det jo er rigtigt, at konventionen og dermed også lovforslaget kun omfatter Europarådets lande. Hr. Glistrup anviser derefter et ændringsforslag, og jeg tror allerede nu at kunne sige, at jeg ikke mener mig i stand til at acceptere et sådant ændringsforslag, men vi vil naturligvis komme til at se på det under udvalgsarbejdet.

Jeg er lidt skuffet over både hr. Koføeds og fru Annelise Gotfredsens skepsis over for forbeholdet. Jeg har nævnt det, og jeg vil gerne gentage, at jeg mener, at dette forbehold er en nødvendig sikkerhedsventil for at sikre, at vor retsopfattelse stadig holder stik i et større internationalt samarbejde.

Jeg skal prøve at svare på nogle af fru Mimi Jakobsens forholdsvis mange spørgsmål.

Der pågår i disse måneder løbende forhandlinger i EF om fællesholdninger til terroristbekæmpelse. Der indgår i disse forhandlinger ikke tanker – efter det for mig oplyste – om noget fælleskorps. Jeg ville personligt også finde, det er en uheldig løsning på disse problemer. Jeg er tilhænger af det størst mulige internationale samarbejde til

bekæmpelse af terrorisme, men under hvert enkelt lands absolutte suverænitet.

Så spørger fru Mimi Jakobsen, om der er planer om at udvide sikkerhedskontrollen i provinslufthavnene, og svaret er et helt utvetydigt: ja. Disse planer er under fuld opbygning.

Endelig skal jeg modsætte mig teorien om at give eksempler på, hvor forbeholdet vil blive anvendt. Eksempler vil i alt for høj grad kunne misbruges, fordi vi jo ikke kan vurdere forbeholdets anvendelse uden at kende den helt konkrete sag.

Det er også grunden til, at jeg ikke rigtig forstår fru Tove Jørgensens – undskyld jeg siger det – lidt vakkende holdning til forbehold eller ikke-forbehold, for fru Tove Jørgensen vil altså tage en hel gruppe handlinger, hvis konkrete indhold hun ikke kender, ud, og sige: dér skal forbeholdet ikke gælde. Det ville jeg ganske ærligt aldrig turde gøre. Jeg mener, at det er nødvendigt med denne konkrete vurdering, som sikkerhedsventilen giver mulighed for.

Jeg skal til hr. Ib Christensen sige, at efter min opfattelse vil forbeholdet ikke svække vore muligheder for at leve op til dette europæiske samarbejde. Vi søger at løse de samme problemer i nogle enkelte situationer på en anden måde, men stadig med fuld retshåndhævelse og stadig med fuld ansvarlighed med hensyn til at sørge for, at terroristhandlinger bliver retsforfulgt og i givet fald straffet.

Endelig skal jeg til fru Tove Jørgensen, der spørger, hvem der skal afgøre handlingernes karakter og afgøre, om det skal ende i en strafsituation, sige, at det skal domstolene og alene domstolene.

Til fru Ebba Strange synes jeg for det første jeg vil sige – det gælder også hr. Wilhelm – at beskrivelsen af terrorisme generelt har jeg da bestemt ikke noget imod at vi også drøfter under udvalgsarbejdet. Men jeg har bemærket mig, at hr. Wilhelm har konstateret, og jeg tror da også, at fru Ebba Strange har, at der i denne situation er en ganske bestemt opregning i artiklerne af, hvilke handlinger der er tale om.

Så nævnte fru Ebba Strange gæstearbejderne, der ved denne lovgivning ville få anledning til bestandig usikkerhed. Nej, fru Ebba Strange, kun hvis politikere eller andre skaber en sådan usikkerhed. Ellers er der

[Justitsministeren]

bestemt ingen årsag til, at en lovgivning af denne art skulle give gæstearbejdere i dette land nogen som helst form for usikkerhed, og kan fru Ebba Strange og jeg i fællesskab gøre noget for at bekæmpe denne usikkerhed ved at fortælle, hvordan retsforholdene helt konkret er i dette land, så har jeg ikke det mindste imod at være med til det.

Jeg skal over for hr. Wilhjelm blot gentage, at forbeholdet er en sikkerhedsventil.

Jeg skal om hr. Wilhjelm's retshjælpsbetragtninger henvise til lovforslagets bemærkninger om retshjælp i afsnit 2 c. Det er forståeligt, at hr. Wilhjelm rejser spørgsmålet om, hvorvidt et forbehold ville være nødvendigt her. Det mener jeg ikke. Jeg mener, at vi ved at tage det andet forbehold løser problemerne så langt, som det er nødvendigt at gøre det. Der er en række muligheder, som også er nævnt i slutningen af afsnit 2 c, omkring vores indflydelse på retshjælpsituationen. Der er jo også i en retshjælpsituation en helt anden og langt mindre alvorlig situation i det hele taget. Ja, jeg vil endog ikke lade være helt usagt, at der kan være situationer, hvor vores inddragning i retshjælpsituationen jo da heldigvis også kan være til gavn for den anklagede og ikke blot være til skade for ham eller hende.

Ib Christensen (DR):

Ministeren misforstod mit spørgsmål, som alene gik på, om man kunne befrygte, at det, at Danmark og andre lande tager forbehold, – et forbehold, som mit parti i øvrigt går fuldstændig ind for – af lande som Algeriet, Libyen og andre lande ville blive brugt som grundlag for, at de i højere grad – de gør det jo stadig væk i stort omfang – vil tolerere og acceptere måske flykaprere osv.

Ebba Strange (SF):

Jeg kan være enig med justitsministeren i, at det er konkrete retsforhold, der skal sikre gæstearbejdernes tryghed her i landet, og det var netop derfor, jeg fremdrog nogle af de eksempler fra konventionen, hvor jeg mener, at formuleringerne er så uklare, at det kan medføre, at folk føler sig usikre. Så var det, at jeg citerede nogle ting fra en vesttysk politirapport allerede fra 1971, hvor det med grove voldshandlinger var ført over i nogle af de kampsituationer, som bl. a. gæstearbej-

dere kunne tænkes at blive involveret i i en spændt økonomisk situation som den, vi oplever i disse år.

Det er nogle af de ting, som jeg i hvert fald gerne vil have boret lidt mere i i udvalget, når vi kommer til at behandle sagen dér.

(Kort bemærkning).

Wilhjelm (VS):

Jeg er oprigtig ked af at blive bekræftet i min skepsis over for artikel 8. Ministeren siger faktisk nu, at der ikke er taget noget forbehold på dette punkt, og at der ikke er indeholdt noget forbehold, og han tilføjer så, at han synes, at det er tilstrækkeligt, at man tager forbehold over for artikel 1. Det mener jeg er en helt, helt anden sag.

Forbeholdet i artikel 1 går på udlevering. Den anden artikel drejer sig om retshjælp. Jeg har været igennem den. Det eneste, ministeren kunne henvise til i slutningen af afsnit 2 c, er, at man kan afvise det, hvis man er temmelig sikker på, at formålet med at kræve en sådan retshjælp alene er, at man fra det pågældende land ønsker at straffe en person på grund af hans race, religion, nationalitet eller politiske overbevisning. Ja, det manglede da også bare. Men altså handlinger, udført på grund af politisk overbevisning, alt det, vi ellers har taget forbehold over for, fordi vi her i landet stadig væk vil have ret til at sige, at der er tale om en politisk forbrydelse, som ikke skal føre til en automatisk udvisning, eventuelt til dødsstraf, er der ikke taget forbehold over for her. Jeg er ked af at blive bekræftet i det, men det gør, at vi må bore hårdere under udvalgsarbejdet.

Jeg vil sige til sidst til ministerens bemærkning om, at det i visse tilfælde endda kan være til fordel for de pågældende, at man giver en sådan retshjælp: nå ja, men det ville et forbehold jo aldrig nogen sinde umuliggøre. Her er altså den uindskrænkede forpligtelse til at følge de henstillinger, eller skal vi sige det skarpere, de direktiver, man får fra et andet land om at lave ransagninger, lave afhøringer, lave beslaglæggelser ud fra deres idé om, at det er en eller anden forbrydelse, selv om vi her i landet ville kalde det en politisk forbrydelse, som vi f. eks. nægter at effektuere udleveringer på.

Mimi Jakobsen (CD):

[Mimi Jakobsen]

Jeg vil godt lige over for ministeren præcisere – jeg tror, ministeren måske har misforstået mit forslag om et Europakorps eller et terroristbekæmpelseskorps i EF-regie – at der ikke er tale om en Europahær. Det, der er tale om, er, at vi jo ved, at f. eks. Vesttyskland har et specialuddannet korps, som er skrappt til at sprænge flyvemaskiner i stykker og trænge ind i dem. Andre lande kan også have korps, der er specialtrænede. Det forekommer uhensigtsmæssigt, at hvert land suverænt skulle opbygge et sådant korps. Det måtte være formålstjenligt, at vi kunne gå sammen, og at disse korps kunne operere i andre lande inden for EF, men stadig væk, som jeg har understreget, under den pågældende regerings fulde kontrol og ansvar.

Noget af det, vi også har tilsigtet med et sådant forslag, var, at man ikke igen skal opleve en situation som for nylig, hvor tyske tropper ikke kunne få landingstilladelse på Cypern, hvorved man forsinkede en redningsaktion i flere døgn. Det burde inden for EF være muligt at etablere et samarbejde, således at den slags forsinkelser ikke fandt sted, så en regering kunne regne med ufortøvet bistand udefra, stadig væk under den pågældende regerings fulde ansvar.

Justitsministeren (Erling Jensen):

Jeg beklager, at jeg i mit første svar havde misforstået hr. Ib Christensen. Det ændrer ikke svaret, men jeg erkender, at svaret får andre præmisser. Det er ikke min opfattelse, at det danske forbehold – heller ikke over for lande uden for Europaområdet – kan give anledning til, at man skulle opføre sig anderledes eller have årsag til at opføre sig anderledes, end hvis forbeholdet ikke blev taget.

Til fru Ebba Strange. Jeg bemærkede godt fru Ebba Stranges oplysninger om en vesttysk vurdering. Min vurdering er ikke vesttysk, den er rent dansk. Jeg tror, den er rigtig, og jeg tror, at vi i fællesskab skal søge at skabe den fornødne information i stedet for at gå ind i nogen form for skrækkampagne, hvad jeg bestemt heller ikke har fru Ebba Strange mistænkt for.

Jeg bemærkede, at hr. Wilhjelm nu vil bore hårdere. Hvad han måtte mene med det, ved jeg ikke, for jeg går ud fra, at hr. Wilhjelm er helt opmærksom på, at hvad han

spørger om, vil vi forsøge at besvare, så godt vi kan. Vi er ikke af den opfattelse, at der ved dette lovforslags eller ved andre lovforslags fremlæggelse er forsøgt stukket noget under stolen, som vi ikke gerne vil oplyse hr. Wilhjelm og andre ligesindede om. Vi er af den opfattelse, og det har vi klart og tydeligt skrevet i bemærkningerne, at vi ikke mener, at retshjælpssituationen nødvendiggør et forbehold. Er der brug for i højere grad at få markeret forskellen mellem retshjælpssituationen og den særlige udleveringssituation eller på anden måde at bore i retshjælpssituationen, ja, så skal hr. Wilhjelm være meget velkommen til det.

Jeg er helt opmærksom på, at fru Mimi Jakobsen ikke her ud på eftermiddagen var blevet krigerisk og ønskede nogen Europahær. Mit forbehold gik på et Europakorps også på dette område, og det forbehold fastholder jeg. Men jeg er enig i, at mulighederne for at være tæt inde på livet af hinanden i et intimt samarbejde om at vurdere, hvordan samarbejdet omkring terroristbekæmpelse kan foregå mest effektivt, hurtigt og uden unødvendige hindringer, skal vi gøre vort yderste for at udnytte.

Dermed håber jeg, at jeg i denne omgang har besvaret de rejste spørgsmål. Jeg har forstået, at der kommer væsentligt flere i løbet af den kommende tid, og jeg håber, at vi, når disse spørgsmål er gennemgået, vil konstatere, at lovforslaget er udtryk for, at vi går ind i et europæisk samarbejde, men med fastholdelse af vore egne retstraditioner.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Første næstformand (Grete Hækkerup):

[Første næstformand]

Der er ikke mere på dagsordenen.

Udtræder: Lindinger
Nyt medlem: Langsted

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Miljøudvalget (2/12 77):

Udtræder: Nauerby

Nyt medlem: Ernst Schmidt

Det energipolitiske udvalg (2/12 77):

Udtræder: Lindinger

Nyt medlem: Langsted

Landbrugs- og fiskeriudvalget (2/12 77):

Udtræder: Blæsbjerg

Nyt medlem: Ove Jensen

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 6. december kl. 13.00.

Skatte- og afgiftsudvalget (2/12 77):

Udtræder: Blæsbjerg

Nyt medlem: Ove Jensen

Angående dagsordenen henviste første næstformand til den i salen opslåede dagsorden.

Erhvervsudvalget (2/12 77):

Udtræder: Bernhard Baunsgaard

Ny stedf.: Grethe Philip

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste første næstformand til den omdelte ugeplan.

Arbejdsmarkedsudvalget (2/12 77):

Mødet hævet kl. 15.09

36. møde

Tirsdag den 6. december 1977 kl. 13.00

Dagsorden:

1) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Lindinger.*

2) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Gert Petersen.*

3) *Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.*

4) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af byggelov. (Energibesparelse ved drift og vedligeholdelse af varme- og ventilationsanlæg).

(Lovforslag nr. L 13).

5) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om optagelse af statslån i udlandet.

(Lovforslag nr. L 99).

6) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Refusion til arbejdsgivere for udbetalte dagpenge i arbejdsgiverperiodens 4. og 5. uge m. v.).

(Lovforslag nr. L 72).

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af mortifikationsloven m. v. (Afskaffelse af den autoriserede trækingsliste).

(Lovforslag nr. L 40).

8) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove. (Afskrivning af bygninger på lejet grund m. v.).

(Lovforslag nr. L 1).

9) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om skattegodtgørelse m. v. for indkomståret 1978 og om ændring af kildekatte-loven.

(Lovforslag nr. L 28).

10) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af kildekatte-loven.

(Lovforslag nr. L 42).

11) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om på-ligningen af indkomst- og formueskat til sta-ten. (Fradrag for udgifter til forsøgs- og forskningsvirksomhed m. v.).

(Lovforslag nr. L 44).

12) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om statstilskud til energibesparende foranstaltninger i forbindelse med industrielle proces-ser m. v.

(Lovforslag nr. L 17).

13) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om ar-bejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Dagpengeydelsens varighed).

(Lovforslag nr. L 95).

14) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om en uges ekstra ferie for særligt udsatte grupper [af Ole Henriksen (SF) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 15).

15) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om ferie. (Forhøjelse af feriegodtgørelse m. v.).

(Lovforslag nr. L 115).

16) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om opfyl-delse af forudsætningerne for »Dansk energi-politik 1976« [af John Winther (KF), Karl-skov Jensen (V) og Lindinger (CD)].

(Beslutningsforslag nr. B 22).

17) *Første behandling af:*